

Zgodnja

DANICA.

Katolišk [cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 17. vinotoka 1879.

List 42.

Rythmus

ad SS. Cor Jesu.

Cor Jesu, Cor purissimum,
O ara sanctitatis!
Cor meum purga sordidum
Infectum tot peccatis.

Qui movet Tibi vomitum,
Auferto hinc teporem;
Infunde novum spiritum,
Et spiritus fervorem.

Cor mite, Cor humillimum,
Cor plenum bonitatis,
Cor Tibi da simillimum,
Da ignem caritatis.

Sed quid? Si vel Seraphico
Amore cor flagraret,
Non tamen hoc incendio —
Non satis Te amaret.

Ut ergo Te diligere,
Cor Jesu, possim satis;
Immensum da, quo amas me,
Ardorem caritatis.

Hoc, hoc amoris jaculo
Cor meum accendatur,
Et hujus ab incendio
In cineres solvatur.

O mors exoptatissima!
Sic mori vi amoris.
Amoris sit Cor victima;
Pro corde Redemptoria.

Amore tui moriar,
Cor Jesu, amor meus!
Ut novo corde ordiar
Amare Te, o Deus!
Amen.

Himna

o presvetem Sercu Jezusovem.

Prečisto Jezusa Sercé,
Oltar Ti vse svetósti,
Ismij iz serca mádeže,
In grehov ga oprosti!

Odvzemi mlačnost mi sercé,
Ker ona Ti se studi;
Dodeli novega duhá,
Gorečnost v njem obudi.

Sercé ponižno in krotkó
Prepolno vse dobrote;
Da moje Tebi slično bo,
Ljubesni daj gorkote.

Pa kaj? Ak' tud' serafiška
Ljubezen v njem se vnáme, —
Še ta gorečnost angeljska
Premajhina je za-me.

Da toraj bo ljubiti moč
Dovélj Te, Serce sveto,
Od zgorej pošlji mi pomoč,
Ljubezen vlij mi vneto.

Naj ognja tega plam vsikdár
Iz serca mi se dviga;
Plamena tega naj požár
Sercé v pepél požiga.

O lepa smert in blažena:
Ljubesni sile vmréti.
Ljubezen serce naj končá,
Zveličarju v dar sveti.

Ljubesni Tvoje naj vmerjem,
Ljubesni Ti naj slaja!
Da s novim sercem kdaj začnem
Ljubiti Te brez kraja!
Amen.

Poslovenil J. Bilc.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva. II.

12. Sv. Frančišek Saleški.

(Konec.)

e) Vsim vse.

Dobri izgled in podučljive besede mladega grofa so bile posebno zato tako koristne in izdatne, ker je vsak lahko videl, da izhajajo iz prave keršanske ljubezni. Kajti ljubil je vse svoje součence in ljubil jih je iz vsega serca. Vsakemu izmed njih je bil pripravljen karkoli na ljubo storiti, ko bi mu bilo tudi samemu neprijetno ali težavno. Kar je nje veselilo, veselilo je tudi njega; njihove britkosti so bile tudi njegove britkosti. Kazni, ki so jih morali drugi prestati, so mu šle tako do serca, da si je večkrat resno želel mesto njih kaznovan biti.

Nekega dne je imel njegov sorodnik Gašpar Saleški kaznovan ter tepen biti. Ves preplašen in objokan ter neznansko kričeč se ubožec verže učitelju k nogam; France to viditi priskoči med učitelja in kaznjence pa priserčno prosi, naj njega pretepejo mesto onega; učitelj ga odganja, France pa ne odjenja od svoje prošnje. Slednjič učenik sprejmejo ponudbo; Gašpar sme iti, nedolžni terpi kazen za njega, ki jo je zaslužil. Ko so iz šole gredé nekteri tovariši nejevoljno godernjali, češ, da so mu učitelj krivico storili, jih France zaverne in se prav odločno potegne za učitelja.

Ob drugi priložnosti se je služabnik nekaj pregrešil zoper domačega učitelja, in ta ga je hotel kaznovati za pregrešek. France je lepo prosil zanj, naj mu odpusti; pa ni bil uslišan. To ga ni ujezilo ali ostrašilo, ampak le še dalje je prosil zanj. Tu pa mu je učenik v nagli razdraženosti mesto odgovora dal gorko zaušnico. Dobrega Franceta tudi to ni kar nič razjezilo, ampak tako mirno in veselo je odhajal, kakor bi bil uslišan.

Posebno skrben je bil doma med počitnicami za svoje brate. Imel je tri; imenovali so se Gal, Ljudovik in Janez. Vsi trije so se mu zdeli kakor nežne rastlinice, ki jih mora oskerbovati in varovati, mlade duše in nedolžna serca, ki jih mora proti Bogu voditi in k čednosti nagibati. Skušal si jih je tedaj pridobiti s tem, da jim je v vseh rečeh, kar je le mogel, veselje delal, jim otročje želje spolnjeval in se po otročje z njimi igral, kakor bi bil še sam enako majhen. Po tej nedolžni zvijači se mu je posrečilo, da jih je popolnoma pridobil v svojo oblast; in ko je videl, da so mu mlada serca z bratovsko ljubeznijo tako udana, začel jih je učiti, kako naj molijo, kako naj Boga ljubijo in kako radi se morajo med seboj imeti. Tako je vodil kakor dober angelj svojih bratov perve njihove stopinje na poti keršanskih čednosti.

Mati so hvalili gorečnost ljubljene sina in so ga podpirali v njegovem prizadevanji. „Ljubi otroci!“ so djali njegovim mlajšim bratcem, „svojega brata Franceta morate posnemati; poslušajte njegove dobre svete in storite, kar vam poreče.“ To je pomagalo, in materi je bila zelo olajšana odgoja mlajših, ker so si pred toliko prizadjali za starejšega. Saleški grad je postal prava šola čednosti, izgled keršanske družine. Priserčna ljubezen je vse združevala in storila, da večega veselja niso poznali, kakor sami bivati skupaj.

Se prav posebna prijaznost pa je nastala med Francetom in bratom Ljudovikom; kajti to dvojce angeljskih serc se je tako med seboj vjemalo, da je bilo viditi, kakor bi ne moglo nikdar eno drugega zapustiti. Ljudovik si ni ničesar tolikanj želel, kakor da bi mogel svojega priserčno ljubljene brata v vseh rečeh ubo-

gati in posnemati ter ga smel povsod spremljati. Janeza pa ni imel tako rad, ker je bilo njegovo serce bolj k nasprotnosti, zamerljivosti in nezadovoljnosti nagnjeno. Da bi ta napaka za ljubeznjivo družinico ne imela ne-ljubih nasledkov, se je prizadeval blagodušni France vselej njemu prednost nakloniti. Če so si kdaj kaj delili med seboj, je znal s čudovito spretnostjo že tako obrniti, da je bil naj boljši del vselej njegov; in če je oni kazen zaslužil, se je koj ponudil, da bi jo sam namesti njega prestal. Tako se je ohranila zmiraj bratovska edinost in ljubi mir med njimi in ko je bilo nekikrat govorjenje, kako so si bratje dobri in prijazni med seboj, se je France pošalil rekoč: „Mi trije skupaj bi napravili kaj dobro salato: Janez bi bil jesih, zato ker je tako močan, Ljudovik bi bil sol, ker je tako moder, ubogi France bi bil pa olje, ker mu je toliko za krotkost.“

Tako je osrečeval France svoje, kadar je prišel domú na počitnice.

f) Pobožni Marijin otrok.

Da je tako dober otrok, kakoršen je bil France Saleški, tudi Marijo priserčno častil, to se pač že tako vé. In sam ne vém, kako bi rekel: ali je bil ta izvoljeni mladenček zato tako ljubeznjivo dober, ker je Marijo tako goreče častil, ali pa je zato Marijo tolikanj goreče častil, ker je bil tako priserčno dober. Toliko sem prepričan, da po svetosti se meri tudi ljubezen do Marije: čem večja svetost, tem večja Marijna ljubezen! In blago življenje, ki ga vam tukaj popisujem, me vnovič potrdjuje v tem prepričanju.

Francek je bil še majhno dete, ko se je pri dobri materi učil Mater Božjo častiti in pozdravljati. V grofovskem gradu mu je bilo namreč naj večje veselje, da si je narejal oltarčke, jih olepšaval z mnogoverstnimi podobami in cveticami in potlej večkrat pred njimi glasno molil molitve, katerih se je bil že naučil. Pri tem detinsko pobožnem opravilu pa so mu bile naj ljubše Marijne podobe in molitve Matere Božje. Z leti je rastla tudi njegova ljubezen do Marije.

Ko je v Parizu hodil v šolo, je vsak dan obiskal kako cerkev ali kapelo, ki je bila Materi Božji posvečena. Naj rajše je hodil v cerkev sv. Štefana, kjer mu je bil posebno priljubljen krasen oltar Matere Božje. Tu je razodeval svete želje svojega ginjenega serca naj svetejši Devici, ki jo je ljubil kakor svojo Mater. Ni se mogel z Njo pogovarjati, da bi mu ne bile priigrale gorke solze v oči. Njej je izročeval in priporočeval svoje težave in svoje veselje. Večkrat ga je tako prevzelo neko sveto navdušenje, da je zaklical: „Oh! kdo bi Te ne ljubil, preljuba Mati? Tvoj hočem biti na veke; in kakor jaz, naj vse stvari živé in merjó iz ljubezni do Tebe!“ In pri tem se je vnetost njegove serčne gorečnosti tudi na obrazu kazala.

Pogostoma je daroval svoje serce Jezusu Kristusu, pa naj rajše tako, da mu je presveta Devica posredovala to daritev; molil je to-le molitvico: „O Bog mojega serca! Ná tukaj serce, ktero je Tvoje; vzemi ljubezen, ki Ti jo darujem po rokah Tvoje najslajše Matere. Sprejmi, o sveta Devica! ta dar, shrani mi to darilo in daj, da ne bo nikoli nič drugega ljubilo moje serce, kakor Tvojega Božjega Sina in Tebe!“

Da bi ga Marija tolikanj rajše sprejela v svoje milo varstvo, je v ravno tej cerkvi obljubil in večkrat Materi Božji ponavljal obljubo, da hoče do smerti neomadežano ohraniti deviško čistost, tisto prelepo čednost, ki je nebeški Kraljici med vsemi naj bolj všeč. To naj lepšo čednost si ohraniti, so si od nekdanj vse blage duše resno prizadevale; tudi France, ta angeljski ljubljene Marijin, je kar gorel za njo. S povzdignjenimi

rokami in solznimi očmi je prosil Kraljico devic, naj sprejme njegovo čistost za zmiraj v svoje mogočno varstvo.

V tej cerkvi je bil tudi rešen nekih prav hudih in nevarnih skušnjav.

Lotila se ga je namreč naenkrat silno velika žalost in obupnost. Začela se je ta grozovita otožnost s tem, da si je mislil sam pri sebi: „Znabiti nisem v gnadi Božji, in ko bi bila nevarna priložnost, bi znabiti v velik greh privolil. Take otožne misli si je sicer iz glave spravil, vendar skušnjava ni hotela odjenjati, le še čedalje hujše mu je bilo. Vsa tista sladkost, ki jo je pred čutil v molitvi in ljubezni Božji, je zginila; pred tako vneto serce mu je omerznilo za vse, kar mu je bilo nekdanj naj večje veselje. Začnejo ga begati mračne misli, češ, da ga je Bog zapustil in za vekomaj zaverigel, da ni in ne bo med izvoljenci Božjimi. Lahko si mislite, kako grozovito hudo je bilo to za tako dušo, ki je Boga tolikanj goreče ljubila! Skušal se je samega sebe utolažiti ter si mislil, da ni treba naprej vediti, ali bo zveličan ali ne bo; dosti, če voljo Božjo spolnuje kolikor more; da je Bog dobrotljiv, usmiljen itd. Vse ni nič pomagalo. Pa ta misel, da bi imel v peklju vekomaj terpeti, ga še ni tako terpinčila; še hujše mu je djalo, če je pomislil, da v peklju Boga ne ljubijo, ampak sovražijo. „Oh Gospod!“ tako je zdihoval, „če mi ni dano, da bi Te ljubil na onem svetu, hočem Te vendar v sedanjem življenju vsak trenutek tako priserčno ljubiti, kolikor morem. Vendar nikar ne daj, da bi Te vekomaj sovražil! Ali res, da ne bi jaz nikdar gledal lepote nebeške?“

V tem britkem času mu je telo zelo shujšalo in opešalo; lepa cveteča barva mu je zginila z obraza; obličje mu je upadlo in obledelo; ni mogel ne jesti, ne piti, ne spati, toliko, da je še ostal po konci. Vendar vsled tega ni prenehal svojih navadnih molitev, ampak še več je molil, če tudi pri molitvi ni čutil nikakoršnega veselja in nobene sladkosti. „O Gospod“, je molil, „moje serce je ravno tako pripravljeno za Te terpeti, kakor veseliti se s Teboj. Zgodi se mi po besedi Tvojih božjih ust: Nočem smerti grešnikov, ampak da se poboljša in živi.“

Vendar ura rešenja se je približala. Nekega dne pride ves otožen iz šole ter gre v cerkev sv. Štefana pred tisto podobo molit, kjer je bil storil sklep, da hoče vedno ohraniti deviško čistost. Pridši v cerkev poklekne pred podobo Matere Božje in začne moliti tako priserčno in zaupljivo, kakor še malokdaj, sv. Bernarda znano molitev: „Spomni se, o presladka Devica itd.; tudi še stori obljubo vednega devišstva ter se zaobljubi, da bo v spomin te obljube vsak dan sv. rožni venec molil. Pri tej priči začuti prečudno prenovljenje na duši in na telesu; zopet se mu poverne cveteče zdravje; solnce čistega miru zopet zasije v njegovi duši in ne neha sijati do konca njegovih dni. O kako je Boga častil in hvalil za toliko dobroto! Kajti prepričan je bil, da neskončno dobri Bog je bil v njegovo korist pripustil tako skušnjo. Tudi je odsihdob vsak dan molil rožni venec in prelepo molitev, s katero si je bil po Mariji sprosil rešenje tolikih težav.

Mladi grof je po doveršenih šolah stopil v duhovski stan. Kot duhoven si je posebno mnogo trudil krivoverno Kalvince nazaj pripeljavati k pravi veri. Zato je imel silno veliko preterpeti; pa njegovim svetim besedam in izgledom se je posrečilo, da je 72.000 krivovercev za katoliško cerkev pridobil. V letu 1602 je bil izvoljen za škofa genoveškega; umrl je v veliki svetosti 55 let star. Vstanovil je tudi ženski red „obiskanja Device Marije“; nune tega reda, Salezijanke, do sedajnih časov silno uspešno delajo za keršansko odgojo ženske

mladine. Papež Pij IX so sv. Frančiška Saleškega pristeli „cerkvenim učenikom“ in on je devetnajsti, ki ima to nenavadno veliko čast.

Eropejsko pravo in novoisegne juridiške sisteme.

Vsak dan sedanjim narodom z močnejšim glasom kliče: „Brez pravice je vse zastoni! Vernite se k pravici!“ To tudi previdni in učeni možje čutijo. Katoliški pravoslavci se torej že od nekaj časa abirajo v občasne posvete, ki imajo namen pravoslavje zopet povzdigniti na keršanske načela, na velike keršanske izročila. Letošnje leto so si izvolili mesto Angers na Francoskem, in silo učeni škof tega mesta, milgosp. Karol Freppel, je pričel djanje pri teh juridiških delavcih, — pričel pa s kaj modrim govorom. Omenil je, da „vera, nrava in pravo — to so tri velike moči, ki morajo svet vladati, imajo začetek pri Bogu; če pa Boga odmakneš, nrava nima začetnika, ne pravila in ne posvete (sankcije); tako tudi pravo, brez ideje dolžnosti, zabrede v nasilstvo, ki razdere pravo njegovo zavezo. Proudhon je rekel, da v dnu vsacega prašanja je bogoslovje, in mi smemo pristaviti, da dno vsih prašanj, ki tučejo razmere med državo in Cerkvijo, ali državljanz državo in med seboj, je zastavljeno ravno na rabo človeških postáv, ki morajo biti izraz volje Božje, je zastavljen verski in nraveni napredek, očitni mir, in v obče, prava vravnava človeškega občinstva. Torej je potreba, da postava, ki je predsednica teh raznih razmér, naj se vravná po pravih načelih, ne pa da bi zašla v zmote!“

Ali dan danes, da moram k nesreči reči, ni ideje, ki bi bila v večji nevarnosti, kot je postava. Ne govorimo o vravnava pozitivne postave, ki se more o mnozih reči, da so bile razglašene za poniževanje človeškega napuha; omenim pa podstavno idejo prava. Na Angleškem šola „Bentham“ ima številne učence, katerim je natorno pravo goli nič in le očitna korist jim je podstavno vodilo vse pravice. To učijo Stuart Mill, Herbert Spencer, Austin, Summer Maine, Grote, — in ako bi njihove načela zmagale, bi bilo treba v kot vreči vse zakonike (postavne bukve), pri vsakem členku postave pa sprejeti za vodilo všečnost in korist.

Na Nemškem okolišine niso boljše. Ondi so od Hegel-na sprejete v šole sisteme juridiške in veljajo za načela, po katerih je posamezni človek absorbiran (ztopljen) od države, to se pravi: ti sam za-se nisi nič; vreden si, če državi koristiš. (Potem n. pr. so vse pokojnine za visoke in nizke gospode odveč.) Maks Stirner n. pr. se ni ustrašil terditi: „Kar moram pridobiti s svojo močjo, to v posest vzamem in imam; odrečem se tistim rečem, ki si jih ne morem prilastiti, in ne baham se s kako predtvezano pravico.“ Tako tudi modrijan Šoperhave pristavlja in laže, da pri človeku kakor pri živali vlada le moč in ne pravica!

Na Laškem in Francoskem do tolikih brezglavnost še ni prišlo, ker se je ta tvarina le malo obravnavala na univerzah.

Rovarstvo je pričelo oklicevati prava človekove, njegovo svobodo, njegovo osebno vrednost; v manj kot enem stoletju je tega človeka, ki se je tolikanj visoko dvigoval, država požerla (absorbirala)! Iz tega domišljevanega bistva je nastal nekaj bog, kteremu so se žertvovali pravice posameznega človeka, družine, človeškega družbinstva in Cerkve! „Država morala bi biti na prvem mestu, država — pravi mons.ig. Freppel, — ki je na vse zadnje majčkeno število ljudi, ki jo predstavljajo ali personificirajo; država, ki se podtika

v družino v naukih in odreji malih, in to pri vseh nasprotnih glasovih in prednostih očeta in matere v tej zadevi. Deržava, ki si prilastuje natorno pravico nadzorstva in nadstražništva, kar ima Cerkev, in ob enem vesoljno in edino vodstvo vseh dobrotnih in milih naprav; ob kratkem, deržava, da bi bila neobmejena gospodinja uma in volje, pričakovaje, da postane po nekakem umovanji in nesrečnih nasledkih edina lastnica zemlje in izločljiva posestnica vseh dobrin: lejte, to je misel, ki jo naši nasprotniki nastavljajo in se péhajo jo v djanje spraviti.“

Zato se monsig. Freppel veseli in čestita s katoliškimi juristi, zbranimi v Angers-u, kateri bodo pod perutimi vere zaterdili, da „pravo se ne smé mešati s koristjo in ne s silo; da taisto ni kak goli proizvod človeške volje, bodi si posameznih, bodi si zbranih; da ima zgodovinsko predstvo pred postavami, katerih naloga je le, da to pravo konstatirajo (njegovo resnično bivanje izrečejo), v obliko denejo, vterdijo ali sankcionirajo; dalje, da so načela storjene za narode in ne narodi za načela; da domače družbinstvo je umoslovno in po zgodovini prednje pred civilnim družbinstvom, ker njegova oblika, bistveni živelj, je prvotna; — dalje, da Cerkev, ker ima više poslanje in namen memo poslanja in namena deržavinega, bi ji ne mogla podveržena biti ne v nauku, ne v bogočastju, ne v disciplini; da v djanju naučnosti in odreje deržava sama na sebi ima le svojo natorno dolžnost oserčevanja, čuvanja in brambe, v nobenem oziru pa nima kacega pretvezanega dušnega pastirstva, kakoršno po nobenem načinu ne sega v področje njene (deržavine) lastnije; da ako ona ima pravico ne motena biti od kogar si bodi v obsežku svojega djanja, ki je nji lastno; ima tudi — čez vse dolžnost braniti človeško osebnost, družino in Cerkev v doseganju njih natornih in čeznatornih namenov, in da poslednjič pravo glasilo njenih razmér je tá: Razloček in soglasje povsod, zatopljevanja in sovražljivosti nikjer ne.“

Kar se je godilo na Francoskem, to tudi drugod ni prizaneslo. Jurisprudencija se je péhala že tri stoletja kopičiti zadržke cerkveni oblasti, misleč, s tim se pomagano deželaki oblasti, ako jo v boj zažene s cerkveno. Mudilo se jim je vsled tega segati z roko čez cerkvene meje; toda roka, ki je razdijala Cerkvi njeno oblast, je nastopila razdirati tudi deržavino oblast; in zdajci, ko ginejo cerkvene naprave, se zgublja in kvarijo tudi politiške. Kakor pa se na Francoskem zbirajo naj slavniši juristi, da se na novo ustanovi keršansko postavodajstvo, tako so si jeli prizadevati na Italijanskem, in tako se trudijo sv. Oče Leon XIII, ki lažnjivi novi filozofiji ter izpeljavam nasproti stavijo velikega Tomaža Akvinskega, na čigar načela se morajo opirati nauki, predpisi, sodbe, ako se hočejo zlagati z večno pravico, po kateri vladajo kralji in pod katero se nahajajo narodi. (Prim. „Unità“ 7. vinot. 1879.)

Bratovšine in drugi pripomočki v pomoč dušam v vicah.

Spisuje V. K.

(Dalje.)

Tri Božje čednosti. (Še nekaj o tej tvarini.)

Tri Božje čednosti, naj se obudijo bolj ob dolgem ali bolj ob kratkem, da imajo le nagibe vere, upanja in ljubezni v sebi, so kaj lepa, živim in mrtvim zelo koristna molitev.

Ker je bilo že poprej v „Danici“ pojasnjeno, kako da so tri Božje čednosti lepe, kako da verne k pobož-

nosti in ljubezni do Boga in do bližnjega v nemajo; naj sledi zdaj še nekaj zastran vernih duš v vicah, kakošne misli in občutki naj bi nas navdajali, ko vero, upanje in ljubezen molimo.

Pri veri se spominjajmo božje neskončne pravice v vicah, kjer verne duše silno veliko terpijo, svoj dolg do zadnjega vénarja plačujejo; spominjajmo se verske resnice od občestva svetnikov. Kako da smo z dušami v vicah v duhovni zvezi, da njim zamoremo in tudi moramo pomagati; da je Marija ne samo naša mati, ampak tudi mati ubogih duš v vicah, in njim kot taka po svoji priprošnji zamore silno veliko pomagati že sama ob sebi, in še več, če jo tega prosimo.

Pri upanju se spominjajmo božjega usmiljenja, ki nam daje priložnost na pomoč priti dušam v vicah, ki si same ne morejo pomagati; in kako so one po naši, posebno pa še po priprošnji Matere Božje od onod reševane.

Pri ljubezni serčno željo in terden sklep obujajmo, da hočemo dušam v vicah djansko priti na pomoč; kakaj zapoved Božja, ki nam zapoveduje Boga ljubiti čez vse, nam vелеva ljubiti tudi svojega bližnjega kakor sami sebe, ljubiti torej svoje duhovne brate in sestre v vicah, ki nam kličejo: „Usmilite se me, usmilite se me, saj vi prijatli moji, ker roka Gospodova me je zadela!“ Ako dušam v vicah v resnici pomagamo, kažemo da tudi Boga ljubimo, ki zapoveduje svojega bližnjega ljubiti; s tim storimo bogoljubno in zaslužljivo dobro delo, za kar nas tudi čaka obitno plačilo, kakor je Jezus sam razodel sv. Jederti, rekoč: „Kdor kako dušo iz vic reši, mi stori tako veselje, kakor da bi bil mene samega iz sužnjosti rešil.“ Rekel ji je dalje, da je to silo imenitno delo, in da ga bo po vsi neskončni moči in dobroti plačeval.

Lepoto in korist treh Božjih čednost daje tudi Cerkev na znanje s tim, da je za nje odpustke razpisala, kakor je brati v P. Sajevic-evih bukvah o odpustkih, str. 90:

Odpustki. — 1. Odpustek 7 lét in 7 kvadragen (ali 280 dni), kolikorkrat pobožno v sercu in z ustmi obudiš vero, upanje in ljubezen.

2. Popolnoma odpustek enkrat v mescu za vsacega, kdor jih obudi večkrat; pa se mora spovedati, sv. Obhajilo prejeti in moliti za sv. Cerkev.

3. Popolni odpustek v smertni uri za tiste, ki so večkrat v življenju obudovali tri Božje čednosti. (Benedikt XIV, 28. prosenca 1756). —

Do zdaj je bilo govorjeno od lepote posameznih molitev in zdihljejev tega „rožnega venca“ in koliko je od njih odpustkov za vsaki pot. Zdaj pa lahko sam prešteješ, koliko se je mogoče odpustkov vdeležiti od celega „rožnega venca“, ako se moli ves skupaj in sicer po enkrat ali po večkrat na dan, in kako je priporočevanja vreden, da bi se ga ljudje navadili, ter ga pogostoma molili v pomoč dušam v vicah.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

„Cvetje iz vertov sv. Frančiška.“ V spomin prve petindvajsetletnice po razglasenju neomadežanega spočetja Marije Device namérja frančiškanska okrajina sv. Križa v družbi s slovenskimi samostani tirolsko štajersko okrajino sv. Leopolda ustanoviti mesečni list za tretji red po slovenskih deželah s naslovom: „Cetje iz vertov sv. Frančiška“. Namen tega lista ima biti: po zgledu lani ustanovljenega nemškega „Sanct-Francisci Glöcklein“ in mnogih drugih listov, ki jih tretji red že dalj

časa ima po Laškem, Francoskem, Španjskem, Angleškem itd., bratom in sestram tega reda na Slovenskem podajati potrebnega poduka in pripravne dušne hrane ter pripomoči, da bi se tretji red sv. Frančiška, kakor to sv. Oče Leon XIII priserčno želé, čedalje bolj širil in vkoreninjal tudi po naših deželah. Primérno temu svojemu namenu ima list obsegati, kar koli utegne bratom in sestram tretjega reda kviško pomagati k pravi keršanski popolnosti in kar bi moglo služiti k temu, da oni in drugi častitljivost in korist tega reda čedalje bolj spoznavajo. Zlasti pa bo skušal list svoje bravce natančneje seznaniti z življenjem in deli svetega Frančiška in drugih velikih mož in znamenitih svetnikov in svetnic, ki so v njegovih redovih Bogu služili. Prinašal bo v ta namen ali primérne spise v priprostitih predstavah, ali pa samostojne življenjopise, kolikor mogoče vestno in natančno po naj boljših virih sestavljene. — Ako ne bo kakih zadržkov, se bo razglasil natančnejši program in povabilo k naročbi prihodnji mesec. Izdajati pa se bo list začel z novim letom ter bo izhajal v Gorici pred prvimi dnem vsakega meseca v snopičih po dve poli. Cena mu bo, kar se bo dalo nizka (ne čez 1 gld., ako se bo le kolikaj mogoče videlo, še manj). Natanko in za gotovo se bo dalo to povedati še le v povabilu. Za zdaj se torej tudi še ne sprejemajo naročbe.

Od Device Marije v Polju, 13. vinotoka. (*Nova maša. Slovesno prenašanje in blagoslovljenje Marijine nove podobe.*) Vsako leto imamo po navadi v Polju četerokrat cerkveni shod; letos imamo pa še nenavadne slovesnosti. Perva je bila 3. vel. serp. nova maša č. g. Janeza Smrekarja, od sv. Helene. Le prav stari ljudje v Polju se spominjajo zadnje nove maše v Polju; zato je bilo po Polju in sosednjih farah splošno veselje, ko se razglasi novica, da bo v Polju nova maša. In res, ljudstva je bilo prišlo silo veliko. Slovesnost so povzdignili vis. č. g. Janez Flis z izverstuim, zelo lepim govorom; fantje so pa bili postavili pred cerkvijo visok mlaj in več manjših, ktere so dekleta po slovenski navadi okinčale. Obed sta oskerbela preč. gosp. župnik Fr. Levičnik in Janez Primar, po domače Perles, iz Zaloga, ki je mizo skoraj sam pogernil.

Drugo nenavadno slovesnost smo pa imeli 5. in 12. tega mesca. Oltar, prav za prav tron v velikem oltarji, ki predstavlja vnebovzetje Marije Device, je bil že popolno červiv postal; treba je bilo toraj omisliti drugega. Delo je po večem že končano, 5. t. m. je bila podoba med silnim veseljem občinstva iz Ljubljane v Polje prenesena, 12. t. m. pa slovesno blagoslovljena. Kako so bili ljudje povsod veseli, kaže tudi to, da vasi, koder so podobo nesli, so bile ozališane z mlaji, slavoloki, tudi domá je bil prostor pred cerkvijo okinčan z mlaji in primérnimi napisi, pri čimur gre posebna hvala Poljski mladini. Ob meji Poljske fare je bil postavljen slavolok čez cesto in mlaji, in strel se je razlegal. Vae to je oskerbela blagorodna, preblaga gospa Josipina Terpinčeva, kteri bodi priserčna hvala! Res, častitljivo je bilo, ko možje prineso podobo, dekleta angeljce in je ljudstva toliko pričujočega.

Preteklo nedeljo, 12. vinotoka, počastili so nas milostni gospod stolni prošt Jožef Zupan ter so nam nove podobe blagoslovili. Njim gre hvala, da imamo veliki oltar zdaj taki, kakoršen je bil v pričetku. Pred 26 leti je bil oltar po nekem lastnem kusu predelan; zdaj pa stoji v prvotni obliki — veličastno. G. stolni prošt so namreč še kot kaplan poznali stari oltar in vedno so vnemali za to, naj oltar pri obnovljenji v prvi obliki zopet kinča Poljsko cerkev. Gosp. domači župnik Fr. Levičnik so blagovoljno sprejeli dani svēt in tako ima v Poljski cerkvi Marija tako lep tron, da malokje enako.

Tudi so nam g. prošt o tej priliki v pridigi prav navdušeno govorili od Marije, posebnó mično so pojasnili in opisali Marijino krono. Marijina krona, djali so, so angelji, očaki, preroki, apostoli, mučeniki, device, spoznavalci, pa tudi vsi pobožni kristjani na zemlji, — Marijina krona ste tudi vi Poljski farmani, ki ste vsikdar lepo počastili Marijo in njen oltar olepševali; — lepa Marijina krona pa ostali bote in vedno lepši krona prihajali, ako bote serčno in detinsko Marijo počastili in njene čednosti posnemali. V spomin za čas skušnjav so podelili nazočim mnogo obsegajoče besede: „Bog me vidi, — Jezus me ljubi, — Marija je moja Mati!“ — Sv. mašo so opravili med aziatencijo več ptujih gospodov preč. g. stolni župnik in okolični dekan Ant. Urbas, in smo tako v resnici lepo in spodbudno slovesnost imeli. Naj serčniši zahvala vsem, ki so Marijo počastili, Poljce razveselili! Odveč bi bilo popisovati, koliko težav in skerbí prizadeva tako delo; toda, hvala Bogu, č. g. domači župnik se ne bojé truda in so vae premagali; sej gre za čast Božjo, za slavo Marijino, za plačilo nebeško!

Zares! Poljska fara pri cerkveni slovesnosti še nikdar ni gledala toliko ljudstva, ko unkrat pri slovesnem sprejemu nove Marijine podobe. In verno slovensko ljudstvo pri tako slovesnem sprejemu nove podobe glasno poterjuje besede: Za Bogom častimo Marijo naj pred.

Razgled po svetu.

Iz državnega zbora. Predsednik v državnem zboru je izvoljen grof Coronini s 338 glasovi izmed 341; predsednikov namestnik Poljec Smolka, ki je dobil 180 glasov (njegov nasprotnik Klier „vstavoverec“, jih je dobil 156). Drugi podpredsednik je slovensko-štajarski poslanec baron Gödel Lannoy, izvoljen s 174 glasovi (Klier le 154). Levičarji pri tej poslednji volitvi svoje razdraženosti niso mogli več skrivati. Vlada, kakor zdaj kaže, utegne imeti kacic 24 glasov večine, namreč: 58 Poljcev, 54 udov česko-moravskega kluba, 56 udov desnega središča (s Hohenwartom), 6 ministrov, in kacic 6 (blezo moravskih) velikih posestnikov. Zaupljivo pa se bodo liberalci zlagoma še bolj stesnili.

Po raznih volitvah je zbor enoglasno sklenil, da hoče na prestolni govor z adresno odgovoriti in torej voliti adresni odsek, 24 udov.

V 3. seji je dr. Vitezić ministerstvo prašal, če vé, kolika nadloga je vsled slabe letine po Istarskem, Goriskem, po Dalmaciji, južnem Tirolskem in drugod, in kaj namerja v ta namen storiti?

Spravljivost. Eden naj tehtniših oddelkov cesarskega govora v državnem zboru 8. vinotoka so bile besede: „Ker so zdaj tudi poslanci mojega ljubljene kraljestva Českega, na moj klic, brez škode svojega pravnega prepričanja in vkljub svojih različnih misel, pristopili vsi na podlago občnih obravnáv; je storjen velik korak, da dospemo do tiste vesoljne sprave, do tiste edinosti, ki je smeraj bila cilj mojih želj, in terdno se nadjam, da pri splošni zmernosti in po nasprotnem spoštovanji pravic se bode našim obravnavam res pospešilo ta cilj doseči...“ — Naj bi vsi posnemali Njih Veličanstvo v spravljubnosti med narodi!

Državni zbor boje ima sedaj: 68 juristov, 138 posestnikov, 40 očitnih (djanskih in vpokojenih) in 11 zasebnih vradnikov, 13 profesorjev, 36 obertnikov, 6 železniških vodnikov in mérjevcev, 6 zdravnikov, 21 cerkvenih oséb raznih vératev, 7 vojaških, 4 učenjake in 2 osebi brez področja ali rokodelstva.

Politiške prijateljstva in zamere. Komu je neznano, kolik šum se je delal nedavno z laško-prusaško prijateljstvom! Zdaj pa je znano, da Bismark je undan na Dunaju poklon naredil skoro vsim tujim zastopnikom, samo laškemu ne. Časniki se pihajo to „visoko“ nedvorljivost isgovarjati s pomanjkanjem časa pri Bismarku; „Unità“ pa meni, da njih pojasnovanja razširjenosti bolj zvišujejo, kakor pa da bi ga zmanjševali. Našel je Bismark časa, da je obiskal papeževnega nuncija, namestovalca „Gran-Turkovega“, republike francoske in sto drugih osebe; samo za novo-laškega poslanca gr. Robilant-a mu je bilo časa zmanjkalo — kali? Poslal mu je samo vizitni listič. Omenjeni list popisuje podobno nedvornost ruskega generala Menčikov-a do turške vlade l. 1853 v Odesi, kjer je velikega vezirja sicer obiskal, pa v civilni obleki, v „jaketi“. To je bilo za Turka razširjenosti in vstala je naslednjič znana vojska, ktere se je vdeležila tudi Italija. Laški Menčikov tedaj se imenuje Bismark, meni „Unità“, akoravno Laška ne bo Prusiji vojske napovedovala, ker vé, da bi nič ne opravila. Osoljeno pristavlja: „Ko nas je knez Bismark potreboval l. 1866 za zvezo, ktera mu je služila pobijati Avstrijo, je našel čas za obiskanje našega izrednega poslanca generala Govone-a. Zdaj mu časa manjka...“ Ves članek je napolnjen s hudimi pisačami.

Prašati bi se smelo: Česa pa zdaj Bismark potrebuje, ko je prišel na Dunaj? Pa še nekaj važnega: Koliko se je zanašati na zveze, ako jim ni podlaga Bog in vera?

Vzrok Bismarkove jeze zoper mlado Laško je pa boje spis generala Lamarmora: „Malo več luči“, v katerem so nekatere grenke švigale zoper Bismarka. Le-tá, kakor navadno, je hotel, da naj bode Lamarmora zapravljan; toda Lamarmora se je branil s novim spisom: „Deržavne skrivnosti“, s čimur se je pravde ognil; ali Bismark je zato začel mračno gledati novo zbertavljano Italijo. No, se vé: Bismark ne potrebuje več Italije, ampak koga družega.

Malo dni po Bismarkovem odhodu z Dunaja je prišel na Dunaj iz Petrograda laški poslanik vit. Nigra in je dolgo goričeval z Robilantom, čemur so diplomatiški krogi pripisovali veliko važnost. Ta „mlada Italija“, ki je sama s silo in s pomočjo družih skerpana, se tedaj na Bismarka ne more več zanašati in išče koga družega, ki bi n. pr. Avstriji kake kose kruba odtergal in tem nenasiljivcem v ostre zobe vergel. Menda saj se Rus v to ne bo podal! Če pa to stori, se je bati, da tudi zanj ena britka ura udari, kakor je jelo kladvo biti na Bismarka — z nasledkom sedanjih volitev v pruski deželni zbor.

Izid volitev v pruski deželni zbor je ta-le: 35 progresistov (naprednjakov); 102 narodna liberalca; 17 liberalcev nedoločene cilja; 93 katoličanov; 46 liberalnih konservativcev; 123 starih konservativcev; 18 Poljcev; 2 Danca itd. Katoličani imajo neprecenljivo prednost, da večino določujejo.

Pruska spravnost s Cerkvijo. Neko zanesljivo naznanilo iz Rima terdi, kako že omenjeno pisanje pruskega ministra Puttkammerja do nekterih nemških škofov jasno dokazuje, da nemška vlada od svojih posilnih vrnjav zoper katoliško Cerkev noče nič odjenjati, se k nikakoršni spravi s katoliško Cerkvijo ne skloniti. Katoličani, kar je že tako čisto, naj vedó, da prusaška kulturna borba zoper Kristusovo Cerkev terpi dalje. Če je Bismark na Dunaju apostolskemu poročniku poklon naredil, je to vradna šega, družega nič ne. Katoličanje nimajo ničesar pričakovati od duše Falkovega ministerstva, ktero dalje živi v Puttkammerjih. Zato naj katoličani bodo stanoviti, pri volitvenih boritvah naj se z

ničimur ne dajo oplášiti ter naj si bodo svesti, da le samo na svojo moč se smejo zanašati pri nadaljni kulturni borbi. — Zadnje poročila o Puttk. bolje govoré.

Nesrečno Laško zadevajo šibe za šibami, pa jekleno-terdi framasoni ne odjenjajo od svojih hudobij. V Kataniji je šla toča — tako debela in s toliko ihto, da je povsod napravila silno škodo. Več ljudi je bilo med begom hudo poškodovanih; ni več grozdja, ne óljke, ne pomeranče, — in to ne samo za letos, ampak za družih par lét; ves sadež je strahovito razdjan. To pa je bil prebivalstvu za letos zadnji up, ker žita zaradi suše niso pridelali. Veliko družin je brez vse pomoči. Po polji je bila tako divja povodenj, da je odnesla seboj več stanovanj, nekaj goved in dróbnice. Ne vé se še, če je zraven ranjenih ljudi tudi kaj mertvih.

V Modeni je med vojaki vstala huda vročica; iz vojaške šole je naenkrat zbolelo 56 mladenčev in dva sta že umerla.

Brez števila družih nesreč te dežele za odpadno politiko smo o več prilikah naznanovali. Ali kakor s luciferjem obsedeni so besni rudečkarji v Benedkah ustanovili neko stepinstvo, ki se imenuje „brezvérna družba“ in ta brezglavna zalega si je starca Garibalda na Kapreri izvolila za častnega predsednika, kateri je to čudno „čast“ tudi hvaležno sprejel.

Nekaj podobnega naznanja „Ravenate“ 26. u. m. o rudečkarjih savignanskih, ki pišejo vsim socijalističkim zvezam, odsekom, stebmom po Laškem in jih hujskajo zoper zakon, družinstvo itd.

Za take nauke pa prihaja za petami plačilo. Med Bolonjo in Brindizi-em so 21. u. m. cestni tolovaji hotli kar vlak z denarom za Indijo oropati; bili so nastavili, da bi vožnjo zaverli; vendar pa se jim to pot ni sponeslo. Ravno ta dan, piše „Bersagliere“, je oborožena derhal hudodelnikov napadla postajo „Riardo“ med Rimom in Neapolom, in sicer vlak, v katerem je popotval minister Baccarini; napad je bil odbit.

Rudečkarške družbe rijejo po vsih laških mestih in 15. t. m. bodo v Bolonji imeli veliki shod, da se še bolj véveratijo v svojem rogovilstvu, med tem ko naznanjajo, da v laškem ministerstvu samem je razpor. — V Torinu je bila 2. t. m. napadena vojaška straža, kar se večkrat zgodi pri sedanjem razdjanju. V Genovi je boje začetek in glavarstvo teh napadov na straže, in v Neapolu mislijo, da jim prihajajo na sled, da so zasacili njih skrivne zveze.

Ne manj groza je, kakor piše „Unità“, da se po več krajih zopet hudo množi roparstvo „brigantstvo“; v kratkem času so vjeli 18 ljudi, med njimi advokata Jacovetti-a; in še veliko družega groznega in hudega naznanjajo.

V Montefortinu so liberalni rudečkarji v kratkem zaklali župana in zdaj hudo razmesarili njegovega namestnika. Blizo S. Severina pa se je sploh spoštovani zdravnik Mari po kosilu podal v svoj vinograd. Na potu mu naproti pridejo trije ljudje s sekirami, tisti, ki mu je varh pravil, da so mu prešnji dan grozdje ropali. Mari jih je svaril; unih dva sta ga spremljala ob straneh, eden pa ga je od zadej tako strahovito mahnil, da mu je precej glava na tla odletela!... Taki so ljudje brez vere in keršauskega nauka; zato bodi ta dogodba v premislek tistim butoglavcem, ki jim je perva skerb: veroznanstvo proč iz vsih učilnic! Skušnja vsak dan bolj jasno priča, kakšni terdi, divji, nehvaležni, brezdušni so tudi pri nas brezverski čoki in cmoki! Že iz oči mnogim živi satan gleda.

Na Angleškem skerbí vlada, dasiravno je luteranska, da je pri vojašini pri vsakem polku vmesten vsaj ne katoliški duhoven, in vojni minister je tudi zapove-

dal, da morajo tudi na vojnih barkah katoliški duhovni pastirovati. Od častnikov so vojaški duhovni posebno čislani in spoštovani. Ko so oo. jezuiti osemndnevni misijon obhajali, je veliko število častnikov in vojakov različnih verstev poslušalo misijonarje, in po končanem misijonu se je vojaška banda, iz samih protestantov, prostovoljno ponudila, da je glasbovala pri sklepni slovesnosti.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Naj priserčnejši zahvala Naši ljubi Gospej Mariji Devici in sv. Jožefu za veliko milost in dobroto, katero sta sprosila od ljubega Boga moji sestri v Ljubljani, Alojziji Milohnoja. Imela je strašno hudo bolezen, tako, da smo že vsi, domači in drugi, kakor tudi zdravniki, čisto vse upanje zgubili, da bi se še kedaj ozdravila. Ne zdravila, ne molitev, nobena reč ni več pomagala; z vsemi ss. zakramenti za umirajočo je že bila previdena, in z veliko žalostjo smo le še pričakovali njenega zadnjega izdihljaja. V tej hudi sili sem obljubila, če ji še zdaj Marija pomaga, da jo bom iz imenom po „Danici“ razglasila, in v tem ji je nekoliko odleglo, — koj pa se je domislila na tisto vodo od Marije Device iz Lurda, da bi morbiti tudi nji kaj pomagala; šla sem je res iskat in sem je tudi dobila. Prav s terdnim zaupanjem, da ji bo gotovo pomagala, jo je izpila nekoliko kapljic; začeli smo zopet moliti devetdnevno k Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu; — in res, v začetku vsega jelo se je koj drugi dan na bolje obračati, ter se je počasi zopet ozdravila. Očitno spoznamo vsi, da le s pomočjo Marije Device in sv. Jožefa je ona zdaj in že popred večkrat ljubo zdravje zadobila. Za kar naj bo tisuč- in tisučkrat hvaljena Naša ljuba Gospá presv. Serca s svetim Jožefom vred!

Iz Kamnika, 11. vinotoka 1879.

J. T.

Št. 2. Premnoge dobrote dušne in telesne sem po Mariji prejel, pa v zahvalo sem le prekasen bil. Nevarno sem bil obolel; opravlja je 9dnevno Mariji, sv. Jožefu in sv. Očetu Piju IX na čast obljubivši božjo pot in sv. daritev na Brezjah, ali pa tudi sv. mašo v domači farni cerkvi, in okreval sem res nenavadno urno. Naj mi mila Mati odpusti, kar sem opravil s premalo gorečnostjo in prosi še na dalje za me, zlasti v dušnih in telesnih bitkostih, katerih imam vedno dosti. Posebno sprosi mi Marija res bogoljubno življenje, premagovanje samega sebe, stanovitnost v dobrem in srečno zadnjo uro. To sprosi tudi mojim duhovnim otročičem.

Zahvalo isreka oče, katerega sinček se je v hudi bolezni bil že skoraj ves posušil in ni nikdo izmed nas mislil, da bo fantič še kedaj ozdravel. Zdaj pa je čverst in cveteč.

Zahvalo isreka v imenu neke deklice, ki je na Marijino prošnjo zdravje dobila, oseba, ki se ob enem še z drugo osebo bratovskim priprošnjam priporoča. Deklica želi v red stopiti, pa ima več ovir odpraviti.

Duhoven.

Prošnje.

Nepokorni in poredni otroci so v molitev priporočeni, da bi se poboljšali in popolnoma ne spačili. — Sirota se živo priporoča v bratovsko molitev za dosego namena, da se more pošteno preživiti. — Gospodar, da bi se mu serce omečilo in bi bil s svojo družino usmiljen. — Učenec, da bi bil vbogljiv, pobožen, da bi se ložej učil. *)

*) Zahvala se bo oznanila, kadar bote vredništvu imé povedali; tje v en dan ne smemo. Vr.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočavanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec vinotok 1879.

I. Glavni namen: Zmaga katoliške vere nad posvetnjaštvom.

II. Posebni nameni:

20. vinotoka. Sv. Janez Kancij, tako imenovan od rojstvenega mesta (Kenti, lat. Cantium, v Krakovski škofiji), je kot duhoven večkrat popotval v Sveto zemljo in † 1473. Priporoč.: Uboga Poljska in katoličanstvo ondi. Katoliški duhovni. Razsvitljenje visokih gláv.

21. Sv. Uršula in njene ss. tovaršice device mučnice. Priporoč.: Deklice za obvarovanje nedolžnosti. Deržavni zbor za darove sv. Duha. Katoliški škofje, nadškofje, patrijarhi itd., redovnice sv. Uršule.

22. Sv. Fides, dev. muč. Priporoč.: Stanovitnost v skušnjavah, zlasti mladine. Goreča ljubezen do Jezusa. Nekteri mladenči.

23. Sv. Janez Kapistran, frančiškan, je bil glavni vzrok, da so bili 1456 Turki premagani pri Belem gradu. Priporoč.: Dar sv. gorečnosti za Božjo čast, posebno za vojake. Dar treznosti in spreobrnjenje pijancev. Neki bolnik.

24. Sv. Rafael, viši angelj. Priporoč.: Vsi ljudje v varstvo svojih angelov. Mala Azija. Cerkev na Laškem.

25. Sv. Gaudencij, škof l. 410 v Brešiji. Priporoč.: Laška dežela za spreobrnjenje. Bég pred grešnim veseljem in pred kerčmami. Več móž, posebno vdovci.

26. Ena in dvajseta nedelja po Bink. Evang.: Od neusmiljenega hlapca. (Mat. 28.) Sv. Evarist, papež muč. pod Trajanom 109. Priporoč.: Italijanska mladina. Mesto Rim, da bi se zmodrovalo. Ponizanje preganjavcev sv. Cerkve.

Listek za raznoterosti.

Sreberno sv. mašo bodo to nedeljo ob 9 obhajali preč. P. Andrej Keržič, mnogozaslužni ud reda sv. Frančiška v Ljubljani. Bog daj srečo in še mnogo lét!

Prošnja do Slov. Matičarjev. „Prirodopis živalstva s podobami“ se imenuje knjiga, katero je za spodnje razrede srednjih šol izdelal dr. Alojzij Pokorny, poslovenil Fr. Erjavec, profesor na c. kr. viši realki v Gorici, natianil Henrik Mercy v Pragi, založila in na svetlo dala Matica Slovenska v Ljubljani l. 1872, v drugem in pomnoženem izdanji s 490 podobami. To knjigo je c. kr. ministerstvo poterdilo za šole, in valed tega je pošla do zadnje tako, da so že letos nekteri učenci v prvih gimnazijskih razredih brez nje. V imenu potrebnih učencev prosi podpisana bukvarna, naj častiti Matičarji, kateri omenjeno knjigo imajo v lasti, blagovolijo poslati jo njej proti pristojni plači, ali pa zastonj z naročilom, da se ubogim dijakom daruje ali pa posojuje, da se zarad pomanjkanja slovenske knjige v nauk ne vrine spet nemška.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Za 25letnico, odkar je bilo Marijino neomadežano spočetje razglašeno, so sv. Oče podelili popolnoma odpustek, in sicer v god sam in pa skozi vso osmino, se vé, z navadnimi pogojami.

V Mariboru je dosedaj 15 bogoslovcev v prvo leto sprejetih, in vsih Lavantinskih bogoslovcev je zdaj 33.

V Zagorju (lavantinski škofiji) bo od 19. do 27. t. m. sveti misijon. Neutrudljivi oč. oo. jezuiti iz Št. Andraža na Koroškem ga bodo obhajali.

Z dežele. Naj bi se več molilo za naše državne poslance, ker serce ima le Bog v oblasti. Kadar bomo Boga res prav po sinovsko prositi pričeli, nam bo tudi prišel prav po očetovsko dobrote deliti. Molimo pri naj svetejši daritvi, vsaj spominjajmo se naših poslancev, molimo tudi o drugih prilikah. Kaj ko bi častiti gospodje duhovni ob nedeljah očitno kak očenaš v ta namen zmolili? Vse drugače bi začeli gotovo tudi ljudje v ta namen moliti, ker bi bili potem opomnjeni na Dunajski zbor, za katerega drugači navadni človek še ne vé, ne da bi še molil za njega dobri vseh. — Brez blagra z nebes pa prave sreče ni.

V Terstu je 15. kim. duhovska družba sv. Križa imela svoj veliki shod pod predsedstvom preč. prošta dr. Jožefa Shneiderja. Dohodkov je imela družba 443 gl., stroškov pa 106 gl. ter ji ostane za prihodnje 337 gl. — Novih udov je pristopilo preteklo let 27 duhov; umerlo jih je, odkar bratovšina obstoji, 62 (t. j. od l. 1863); živih je sedaj 229. Znano je, da vsak ud moli celi officium in opravi eno sveto mašo za vsacega umerlega uda in je torej bratovšina močno dobrotna za ude.

V misijone! V kratkem je iz Neapola in iz drugih krajev 21 redovnikov kapucinov odrinilo v razne misijone. To je vojska zoper satana!

Kakošen mir?! Franceski vojni minister Gresley se je vernil v Pariz; ogledal je vse posamezne terdnjave zidane po vojski 1870 ob nemški meji. Francija je od tistega časa potrosila na poprave takratnih škod in pogrškov ee nad milijardo denara. Pariz je namesto starih in manj močnih stolpov dobil okrožje novih ostrožnikov strahovito oboroženih, ki obdajajo mesto desetljej milje daleč od mestnega obzidja. — Ni čudo, če Bismark dobiva redke lase in hodi tu in tam.

Božje razpelo najdražje pohoštvo. Bogatemu posestniku je bila cela hiša z vsem pohištvo pogorela. Samo staro britko martro je bil njegov mali sin otel iz pogoriša. Ko jo prinese staršem, mu rečejo: „Ti bi se bil moral prizadevati, da bi bil otel iz pogoriša kako reč višje cene, kot je to britko razpelo.“ Fantek pa odgovori: „V zadnji pridigi sem slišal, da je britka martra najdražje pohoštvo orodje, katero nas uči potepeljivost v vseh naših križih.“ Ves ginjen mu odgovori oče: „Prav si storil; zakaj, kaj bi nas moglo bolj tolažiti v nesreči, ki je nas zadela, kakor pogled v Njega, ki je vse dal za nas, da bi nas odrešil!“

Pomoč gluhim, da slišijo. V Ameriki je neki Janké iznašel pripravo, vsled katere boje zamorejo glubi slišati. Ta priprava je centimeter visok listek iz vulkanizirane gumi-elastike, navezane na roček iz enake tvarine. Na gornjem robu tega listka se vidijo luknice, iz katerih je vsred listka speljana svilna verčica do spodnjega konca deržaja. Ko se potegne za verčico, se listek skrivi, in bolj ko je gluha oseba, bolj se mora listek nategniti in skriviti. Osebi, ki se hoče poslužiti one priprave, ni treba drugega, kakor da nastavi (pritisne, prisloni) gornji del pripogojenega listka na zobé zgornje čeljusti. Glas govorečega človeka bije na listek, naredi gibanje v gumilistku, s čimur se glas preseljuje v zobe, po zobéh pa v čutni živec. Zunanje uho nima pri tem nič vpljiva in se zamore tudi celó zatisniti, ker glas dohaja gluhcu le po zobéh po listku. Treba se je pa poslužiti gornjih zob zato, ker so le ti v najtesnejši dotiki (zvezi) s čutkom. Tudi to boje ne kazí, ako kdo ima le ponarejene zobé, samo da so le ti tesno nastavljeni na čeljustno meso. Iznajdivec te priprave je tudi gluh. Bilo se mu

je namreč prigodilo, da je po naključbi vzel žepno uro med zobé, in je natančno in razločno čutil njene udarce; ko je pa nasproti uro pritisnil na uho, jih ni prav nič čutil. Toraj ga prešine misel, da bi iznajdel kako pripravo, po kateri bi mogel človeški glas slišati, kakor je čutil udarce ure, — in posrečilo se mu je.

Kako znajo španati! Anglija in Francija ste prašali Italijo, če bi prevzela sodél volilnega odbora za denarstvene obnove v Egiptu. Kairoli, minister, je odgovoril, da, samo ako bi laški zastopnik imel polno enakost pravic in moči z anglo-francoskima zastopnikoma.

Poslednje novice. Na Jaksonski železnici v Mičiganu (Amerika) sta se vlaka terčila; 25 ljudi je mrtvih, 40 ranjenih. — Derhal v Saloniku je psovala ruskega konzula; ruska vlada je zahtevala v Carigradu zadostenje v 24 urah, če ne, da odpravi vojno barko. Tuji konzuli so zahtevali pojasnil za svoje vlade. — V Memfis-u v Ameriki še vedno rumena vročica ljudi davi, pretekli teden jih je umerlo 22. — Afganska vojska se nekako koncu bliža. Car boje želi od Anglije zagotovljenje, da ne namérja obsesti Herat-a in ne ceste med Amu-Kašmir rekama. — Na Jugu tu pa tam zmeraj kaj kipi. Zdaj Černogorci namerjajo zasesti Guzinje in Plavo; turški Albanci pa se hočejo protiviti. — Zraven tega v Bosni rogovili goveja kuga in sega tudi v druge dežele, zdaj se je neki prikazala tudi na Štajarskem okoli Ptujja, Sevnice itd., kakor pišejo „Nov.“. Ubog kmet, če mu goveda poginejo! Tudi tu je treba molitve.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Alojzij Kretl je postal provizor na Kalobji; č. g. Matija Frecl pride za I. kaplana v Vozenico; č. g. Gregor Hrastl za kaplana v Laporje, in č. g. Jožef Kotnik za kaplana v Ulimije. — Umerl je č. o. minorit Karol Čučko, vikar slovenske fare na Ptuj, 6. t. m. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Vremske pogorelce na Notranjskem: Dobrotna gospa 20 gl. — Blage gospodičine veliko srajc in enake robe. — Č. g. Ant. Smrekar 2 gl. — Pn. gosp. stolni dekan J. Volc 10 gl. — G. prof. J. M. 1 gl.

Za pogorelce na Blatu v Žaliniški fari: Dobrotna gospa 10 gl. — Pn. g. stolni dekan J. Volc 2 gl. — Pn. g. kan. Fr. Kr. 1 gl.

Za pogorelce v Zagradcu v Žaliniški fari: Pn. g. stolni dekan J. Volc 2 gl. — Pn. g. kan. Fr. Kr. 1 gl. — Po preč. g. dek. Silvestru Kešetu iz Begunjske fare 2 gl. 50 sld.

Za pogorelce na Igu: Po preč. g. dek. Silvestru Kešetu iz Begunjske fare 5 gl.

Za pogorelce na Verhnikih: Po preč. g. dek. Silvestru Kešetu iz Begunjske fare 5 gl.

Za pogorelce v Terzinu: Po preč. g. dek. Silvestru Kešetu iz Begunjske fare 2 gl. 50 sld.

Za pogorelce v Sarajevu: Po preč. g. dek. Silvestru Kešetu iz Begunjske fare 5 gl. — Iz Mavčič 2 gl.

Za najbolj potrebne pogorelce: Neimenovana dobrotnica 3 stare dvajset. — Iz Mavčič 50 sld.

Za afrikanski misijon: J. R. 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Po pn. gosp. A. Zam. od Fr. C. 24 sld.